

der her Tale om. Rigsdagen rykkes aldeles ud af sin rette Kreds, ved at den, om ogsaa kun gjennem enkelte Medlemmer, gaaer ind paa en saadan Vej, og det er aldeles forkeert at overføre de Besøielser og den Fremgangsmaade, der kan være rigtig ved undersøgende, parlamentariske Commissioner, paa Commissioner, der ikke ere undersøgende, men virkende rundt om i Landet i Forhold mellem Private. Men disse Commissioner ville være i højeste Grad verkaristiske. Naar de udvikle sig rigtigt, ville de til sidst føre hen til Noget, der ikke lader sig sammenligne med Andet end Conventscommissairer, der udsendes af revolutionaire Regjeringer, idet man nemlig fra den lovgivende Forsamling udsender Medlemmer, der skulle deeltage i Handelen mellem private Folk og dernæst vende tilbage og fortsætte deres Virksomhed og afgive Beretninger og begrunde en Overbeviisning hos deres Colleger i Rigsdagen om, hvad de have erfaret under disse Forretninger. Altsaa, disse Commissioner sendes ud og komme til Godseiere og maaskee til Bønder, der ikke ville indlade sig paa Mægling, og saa ere de ifølge § 50 berettigede til at fræve enhver Dplysning af Godseieren. De sige: Vi indkalde Dig, Godseier, for os 3 Mænd og forlange af Dig og Din Forvalter og andre Vedkommende Dplysning om, hvad Du har i Indtægt, hvorledes Du bestyrer det og det, thi vi have ifølge § 50 i Grundloven denne Bemyndigelse, disse Besøielser. Denne hele Parallelisation med de i Grundlovens § 50 antydede Commissioner er saa forkeert, som det paa nogen Maade kan være; men man har dog fundet en Grund til, at disse Commissioner skulde paralleliseres med hine, og en Grund, der ogsaa skulde tale for disse Commissioners Udsendelse, nemlig, at de skulle tilveiebringe et Materiale, saa at, naar de ere komne tilbage, vi da igjennem deres Beretninger kunne erfare, hvilken Stemning der hersker, hvilken Villighed eller Mangel paa Villighed der findes. Nei, det er ikke den Maade, hvorpaa vi faae dette at vide, det er ikke den Maade, hvorpaa den lovgivende Magt undersøger, hvorledes det staaer til i Landet, at sende et Par enkelte Mænd ud, der reise omkring og snart mægle, snart befale, snart optage Dplysning-

ger, og som afgive deres Indberetninger under Indvirkningen af alle de Indtryk, de paa denne Maade have modtaget. Savne vi Materiale til at bedømme, hvorledes disse Forhold stille sig rundt om i Landet, saa lader os nedsætte en virkelig parlamentarisk Commission af et tilstrækkeligt Antal Medlemmer; den kunne vi betro alle de Rettigheder, som i Grundlovens § 50 ere tillagte de der omtalte Commissioner; den kan med Berettigelse indkalde for sig baade Bønder og Godseiere og alle dem, der benyttes ved Godsadministrationen; den kan foreslægge Godseierne det Spørgsmaal, om de ere villige til at afhænde, om der hersker Stemmning derfor iblandt dem, om de savne eller modtage Tilbud og selv ville gjøre saadanne, hvad de ansee for billige Betingelser for frivillig Overdragelse af Fæstegodset til Brugerne, o. s. v. Det er den rigtige Maade; men vi gjøre et vigtigt Skridt til at fordærve Opfatningen af vor konstitutionelle Forfatning, hvis vi paa den Maade blande mellem hinanden parlamentarisk Undersøgelse og positiv Virksomhed udenfor Rigsdagen. Jeg troer, at der er noget saa Grundfæst i denne Tanke om halvt parlamentariske Commissioner, om mæglende Commissioner, hvor det ikke er givet, at der er en Mæglingssgjensstand, at der ikke ved nogen som helst Ordning, saaledes som den ærede Ordfører i Begyndelsen antydede, kan raades Ved derpaa, men at det er aldeles nødvendigt at vise dette Forslag fra sig.

Formanden: Den 2den Landssthingsmand for 6te Kreds har Ordet.

Bardenfleth: Jeg veed ikke, at jeg har begjært Ordet, og ønsker det ikke for Diebliffet, da jeg seer, at det ønskes af den ærede Ordfører.

Formanden: Det er begjært paa den ærede Landssthingsmands Begne. Den ærede Secretair har Ordet.

Sorensen: Jeg skulde blot tillade mig, med Hensyn til § 7, at gjøre den Bemærkning, at den Godtgjørelse, om man saa vil kalde den, der gives Fæsterne ved Salget af Fæstegaardene, som høre ind under Embedsgodser, forekommer mig at være for ringe. Jeg har hørt her idag, at det skulde være Indgreb i den bestaaende Ret, at der afgaves nogen saas-